

1914-kronologija i Jeremijinih „70 godina“

Kronologija kojom se došlo do 1914. godine

Isus je rekao u Luki 21:24 da "će Jeruzalem gaziti neznabošci dok ne završe „vremena neznabožaca (pogana)“". Tumačenje Stražarske kule je da je to "vrijeme pogana" započelo kada je babilonski kralj Nabukodonozor osvojio Jeruzalem (glavni grad teokratskog Izraela) i razorio Hram, a to se prema kronologiji Stražarske kule dogodilo 607.g.pne. Tada je ujedno većina preostalih Židova odvedena u babilonsko sužanjstvo.

Koliko će trajati ta "vremena pogana"?

Pastor Charles Taze Russell je preuzeo tumačenje adventista N. Barboura. U knjizi proroka Danijela 4:13 stoji za jednu viziju stabla, koje predstavlja Nabukodonozora, da će 7 vremena biti izgnan sa svoje kraljevske časti i da će živjeti kao životinja pomračena uma. To se proročanstvo iz Nabukodonozorova sna doslovno ispunilo na njemu samom, kako se čita dalje u knjizi proroka Danijela 4:28-30. Odmah se postavljaju bar tri pitanja:

1. ako je to proročanstvo već imalo svoje doslovno ispunjenje u babilonskom kralju, zašto bi se tražilo dodatno ispunjenje već ispunjenog proročanstva?

2. još važnije pitanje je: kako ovo privremeno svrgavanje s kraljevske časti jednog poganskog (nežidovskog) kralja može poslužiti za paralelu s privremenim ukidanjem izravne Božje vladavine nad Jeruzalemom kroz izraelske i judejske kraljeve?

3. i zašto se za duljinu „vremena pogana“ nije uzela brojka iz Otkrivenja 11:2: "Oni [pogani] će gaziti sveti grad četrdeset i dva mjeseca."? Naime, ovo je jedino mjesto u Bibliji na kojem se „vremena pogana“ i gaženja Jeruzalema (iz Luke 21:24) izravno povezuju uz neko konkretno vremensko razdoblje. A to vremensko razdoblje ne traje „7 vremena“ već 42 mjeseca tj. 3.5 godine, odnosno 3.5 vremena.

Usprkos svemu tome, uzeto je tih "7 vremena" iz Danijela i prema analogiji iz knjige Otkrivenja 12:6&14 (gdje se za 3,5 vremena govori da označava 1260 dana) zaključilo da se radi o broju dana u tih 7 godina. Znači 7×360 (lunarna godina) = 2520 dana. A onda je na osnovu Ezekijela 4:6 upotrijebljena analogija 1 dan = 1 godina. Što nas konačno dovodi do toga da "vrijeme pogana" traje 2520 godina.

Sada se lako može izračunati kada je to "vrijeme pogana" završilo, ako je započelo padom Jeruzalema 607 g.pne.: $-607 + 2520 = 1913$

No, rezultat nije 1913. godina jer nulta godina ne postoji, tako da se dobiva godina 1914.

$607.g.pne + 2520 god = 1914.g.n.e.$

4. Još jedno pitanje: Zašto se za izračun dana uzela lunarna godina od 360 dana, da bi se ta cifra kasnije u preračunu prevela u solarnih 2520 godina?

Pad Jeruzalema: 607 ili 587/586 g.pne?

Za pad Jeruzalema svi povjesničari tvrde da se desio 587. ili 586. g.pne. Ova godina je dokaziva iz brojnih neovisnih povjesnih dokumenata poput Ptolomejeva kanona, Nabonidovog ljetopisa, Babilonskih kronika, astronomskih dnevnika, trgovinskih ekonomskih spisa koji potvrđuju duljinu kraljevanja babilonskih kraljeva, sinkronizacija s egipatskom kronologijom, itd...

Glavni protuargument koji Stražarska kula daje na ovu povjesno utvrđenu činjenicu je taj da se ona drži biblijske kronologije, uzimajući u obzir „70 godina židovskog sužanjstva“ i da radije temelji svoje uvjerenje na Božjoj riječi nego na vanbiblijskim dokazima kojima argumentiraju sekularni povjesničari.

Problem je jedino što ovo nije istina. Naime, kako je Stražarska kula došla do 607.g.pne?

Uzela je 537.g.pne i po svom tumačenju Biblije od te godine oduzela spomenutih biblijskih 70 godina.

No, otkuda Jehovininim svjedocima 537.g.pne.? Biblija o toj godini (tj. o toj cifri) nigdje izriječno ne govori.

Stražarska kula je uzela tu godinu od sekularnih povjesničara. Sekularni povjesničari tvrde da je Kir oslobodio Židove 537.g.pne., ali sa druge strane u isto vrijeme ti isti povjesničari tvrde da je Jeruzalem pao 586/587.g.pne. Stražarska kula se slaže s argumentacijom povjesničara zasnovanom na Nabonidovim kronikama, astronomskim proračunima, trgovinskim pločicama, podacima iz raznih sekularnih izvora da je Babilon pao 539.g.pne, ali u isto vrijeme zanemaruje i omalovažava istu argumentaciju kojom ti isti povjesničari dolaze do 587/6.g. pne kao godine pada Jeruzalema.

5. Zašto je od sekularne povjesti uzeta godina 539.pne (pad Babilona) i 537.pne (oslobođanje Židova) a nijeće se 587/586 koja je utemeljena na istim dokazima i u čiji prilog govori veće breme povjesne dokumentacije i astronomske potpore, dok s druge strane za 607.g.pne kao godinu pada Jeruzalema nema nikakva povjesnog i arheološkog dokaza?

Ovaj nedostatak povjesnih dokaza u prilog 607.g. Stražarska kula u svojim publikacijama izostavlja, a čak i nepošteno navodi svoje čitatelje na pomisao da neki povjesničari podupiru tu godinu. Zadnji primjer je u knjizi „God’s Word For Us Through Jeremiah“ (Božja Riječ za nas kroz Jeremiju) u kojoj se na str. 55 navodi izraelska arheologinja Eilat Mazar koja je sudjelovala u nadzoru arheoloških iskapanja u Jeruzalemu.

„Arheolog Eilat Mazar izveštava da je iskopan mali otisak glinog pečata ili bula. Pronađena je 2005.g. za vrijeme nadziranog iskopavanja sloja datiranog u vrijeme kada je Jeruzalem bio uništen 607. g.pne.“

Ovakvom konstrukcijom Stražarska kula daje dojam da spomenuta arheologinja tvrdi da je Jeruzalem uništen 607. g.pne. No, to nikako nije istina, jer ona je uvjerenja da se to desilo 586.g.pne, što se može provjeriti na ovoj stranici: <http://www.pbs.org/wgbh/nova/ancient/palace-king-david.html>

Povjesna rekonstrukcija

Iz izdanja same Stražarske kule može se rekonstruirati da ako je perzijski kralj Kir dokončao Babilonsko carstvo 539.g.pne onda je Nabukodonozor razorio Jeruzalem 586/587.g.pne. Dovoljno je pratiti kronologiju babilonskih kraljeva od Nabukodonozora, pa do zadnjega Nabonida.

U Bibliji stoji da je Nabukodonozor razorio Jeruzalem u 19. godini svoga kraljevanja.

Petoga mjeseca, sedmoga dana u mjesecu, to jest devetnaeste godine kraljevanja Nebukadnezara, kralja babilonskoga, došao je do Jeruzalema Nebuzaradan... On je spalio dom Jehovin, dvor kraljev i sve kuće u Jeruzalemu. Kuće svih velikaša spalio je vatrom. (2. Kraljeva 25:8-9)

Biblijskom rekonstrukcijom, s kojom se slažu i povjesničari, a i Stražarska kula, zna se da je Nabukodonozor vladao 43 godine.

„*Budući da je Nabukodonozor vladao 43 godine...*“ (Stražarska kula, 1. studenog 1986.)

Naslijedio ga je njegov sin Evil Meradok. A što se tiče njegove vladavine i kronologije njegovih nasljednika do zadnjeg babilonskog kralja, povjesničari, a i Stražarska kula, tvrde:

„*Evil Meradok kraljevaio je dvije godine a ubio ga je njegov šogor Neriglisar, koji je vladao četiri godine, a to je vrijeme proveo uglavnom u građevinskim radovima. Njegov maloljetni sin Labashi-Marduk, opaki dječak, naslijedio ga je, a ubijen je u roku od devet mjeseci. Nabonid, koji je služio kao guverner Babilona i koji je bio Nabukodonozorov omiljeni zet, uzeo je prijestolje i imao prilično slavnu vladavinu do pada Babilona 539.g.pne.*“ (Stražarska kula, 1. siječnja 1965, str 29.)

Za posljednjeg kralja Nabonida, se zna da je vladao 17 godina:

"*Posljednji vrhovni vladar babilonskog Carstva; otac Baltazara, na temelju klinastih tekstova vjeruje se da je vladao nekih 17 godina (556 - 539 pne). Bio je predan književnosti, umjetnosti i religiji.*" (Uvid u Sveto pismo, svezak 2, str.457; Nabonid)

Rezimirano, unatraske to izgleda ovako:
539 - pad Babilona i kraj vladavine Nabonida
539 - 556 - 17 g. vladavine Nabonida
556 - 556 - 9 mj. vladavine Labaši-Marduka
556 - 560 - 4 g. vladavine Neriglisara
560 - 562 - 2 g. vladavine Evil Meradoka
562 - 605 - 43 g. vladavine Nabukodonozora

Došlo se do 605.g.pne kao godine u kojoj je Nabukodonozor započeo svoju vladavinu kao babilonski kralj. Pošto je on osvojio i razorio Jeruzalem 19. godine svoje vladavine, dolazi se do 586. ili 587.g.pne. kao godine razorenja Jeruzalema.

Pozadina

Izvorna kronologija Barboura i Russella (iz 1877.g.) po kojem se iščekivala 1914.g. nije ista aktualnoj kronologiji. Naime, Barbour i Russell su za početnu točku u kronologiji uzeli 536.g.pne za koju su tada smatrali da je bila godina pada Babilona i 1. godina Kirova kraljevanja. Od te godine se oduzelo „70 godina“ i došlo do 606.g.pne za koju se tvrdilo da se je godina pada Jeruzalema. Na to se dodalo 2520 godina i došlo do 1914.g., ali s krivom računicom koja je uključivala nepostojeću 0-tu godinu. Kasnije kada je shvatio pogrešku, Russell je počeo uz listopad 1914. spominjati i listopad 1915.g. No, po izbijanju 1. svjetskog rata držao se uglavnom samo 1914. Tek 1943.g. pad Jeruzalema se bez previše objašnjenja i povjesne argumentacije pomakao na 607.g.pne kako bi se održala pivotalna 1914.g.

Osim pogreške uračunavanja 0-te godine postojale su još dvije greške. Godina pada Babilona i početna godina Kirova kraljevanja Babilonom. Barbour i Russell su za oboje držali da se radi o 536.g.pne. Iako su povjesničari tvrdili suprotno njihovim pretpostavkama Barbour i Russell su ustrajali na svojoj kronologiji jer se ona „zgodno“ završava 40 godina nakon 1874. (godine početka Kristove parusije, kako su onda držali). Kada su povjesničari dokazali da je pad Babilona u stvari bio 539.g.pne Russell je bio pomalo zatečen. Zbog toga, da bi se sačuvala kronologija kojom se došlo do 1914.god, za početnu točku se uzeo Kirov proglaš oslobođenja babilonskih sužnjeva 537.g. pne iako je to u suprotnosti s Biblijskim navodom da se 70 godina navršava padom Babilona – Jer 25:12.

Na što se odnosi „70 godina“?

70 godina dominacije Babilona kao svjetske sile: 609.g.pne – 539.g.pne

"*Sva će se zemlja ova pretvoriti u pustoš i grozan prizor postati, i ti će narodi služiti kralju babilonskome sedamdeset godina. A kad se navršši sedamdeset godina, pozvat ću na odgovornost kralja babilonskoga i narod onaj zbog prijestupa njihova', kaže Jehova, 'pozvat ću na odgovornost cijelu zemlju kaldejsku i pretvorit ću je u pustoš vječnu.'*" - Jeremija 25:11-12

Treba primjetiti tri stvari:

- da će zemlja Judina biti opustošena, ali se ovdje eksplicitno ne govori da će ta pustoš trajati 70 godina
- da se 70 godina iz Jeremijina proročanstva odnosi ne samo na Židove i zemlju Judinu već i na sve ostale okolne narode (usp. stih 9)

Ovo „služenje“ ne znači uništenje. Narodi (zajedno s Židovima koji su se povremeno bunili) su živjeli u svojoj zemlji ali su služili babilonskom kralju – To se jasno vidi u Jer 27:7.8.11. gdje je objašnjeno da je služenje babilonskom kralju značilo uzeti njegov jaram, čime su bili pošteđeni od uništenja i deportacije iz zemlje. To je bila i poruka Jeremijina da se sačuva Židovski narod i Jeruzalem: Jer 27:17. Židovi su se ipak pobunili i nisu služili babilonskom kralju te se na njih onda ne odnosi onih 70 godina jer je prema Jeremijinu proročanstvu na njih došla kazna Jer 25:11 i deportacija. Onih 70 godina služenja vrijedi za ostale narode koji su podanički nastavili služiti babilonskom kralju.

c) da se 70 godina završava padom Babilona (539.g.pne)

Pošto je Babilon pao 539.g.pne, to znači da je početak perioda „70 godina“ započeo oko 609.g.pne što odgovara babilonskim osvajanjem Asirije čime je Babilon postao dominantna svjetska sila i ubrzo nakon toga (nakon bitke kod Karkemiša 605.g.pne) Izrael i okolni narodi počeli su služiti babilonskom kralju.

Stražarska kula za kraj perioda od 70 godina uzima 537.g.pne što je u kontradikciji s Jer 25:12 gdje stoji da će po završetku 70 godina Bog suditi babilonskom kralju – a to se desilo 2 godine ranije.

Potvrda ovog tumačenja se nalazi kasnije u knjizi proroka Jeremije:

„Evo, ovo su riječi poslanice koju prorok Jeremija iz Jeruzalema posla Ostatku izgnanstva - starješinama, svećenicima i prorocima i svemu preostalom narodu što ga Nabukodonozor iz Jeruzalema bijaše odveo u Babilon, ... (4) "Ovako govori Jahve nad Vojskama, kralj Izraelov: 'Svima izgnanicima koje odvedoh iz Jeruzalema u Babilon... (10) Jer ovako govori Jahve: 'Istom kad se **Babilonu ispuni onih sedamdeset godina**, ja ću vas pohoditi te vam ispuniti dobro obećanje da ću vas vratiti na ovo mjesto.“ (Jer 29:1.4.10, prijevod Kršćanska sadašnjost)

Iz ovoga se vidi da je „70 godina“ Babilonu iz Jer 25 već bilo u tijeku za vrijeme prvog sužanjstva Židova iz Jeruzalema koje se desilo 10-ak godina prije samog pada Jeruzalema (587/586 g.pne).

To je dalje u skladu s opisom zemlje Judine kao pustoši i godinama prije samog pada Jeruzalema:

„Da, opet će se kupovati njive u ovoj zemlji o kojoj vi velite: **'Ova je pustinja, bez čovjeka i živinčeta, predana na milost i nemilost Kaldejcima!'**“ (Jeremija 32:43)

„Ovako govori Jahve nad Vojskama: "Na ovome mjestu koje je **sada pusto, bez čovjeka i bez živinčeta...**“ (Jeremija 33:12)

Ostale reference na Jeremijinih 70 godina

Danijel 9:1-2 se referira na Jeremijino proročanstvo u trenutku pada Babilona. Danijel ne tvrdi da je on iz Jeremijinog proročanstva zaključio da će Jeruzalem biti razrušen sedamdest godina (naime, Jeremija to nigdje ne tvrdi – već kako je već pokazano Jeremija tih 70 godina povezuje s dominacijom Babilona i služenje okolnih naroda Babilonu) već Danijel dovršenje „70 godina“ Babilonu (o kojima je mogao znati iz Jeremijine poslanice izgnanicima u Babilonu Jer 29) povezuje s dokončanjem ruševina Jeruzalema. Kraj Babilona kao nusprodukt otvara perspektivu za povratak izbjeglica i obnovu Jeruzalema. Ovo je najjednostavnije objašnjenje Danijelovih riječi u svjetlu Jeremijine poslanice. Pošto je Bog u Jeremijinoj poslanici obećao da će opet svratiti pogled na svoj narod i vratiti ih u domovinu, Danijel je vidio da se to još ne dešava i prema Božjem obećanju molio Boga za taj povratak iz izgnanstva.

Slična stvar je i u 2. Ljetopisa 36:20 gdje se kroničar referira na Jeremijinih 70 godina i po njihovu navršenju zemlja se odužila svojim subotama kada Židovi nisu držali subotnu godinu. Sam Jeremija ništa ne govori o oduživanju subotnim godinama za vrijeme izgnanstva već se kroničar referira na Levitski zakon 26. Kroničar eksplicitno ne govori da se zemlja oduživala 70 godina, već da je se zemlja odužila subotama po završetku Jeremijinih 70 godina Babilonu. Koliko je trajao subotnji počinak zemlje se nigdje eksplicitno ne govori, samo se kaže da kraj tog subotnjeg počinka se poklapa s dovršenjem 70 godina Babilonu.

70 godina razoren Hram: 586.g.pne – oko 516.g.pne

U Zahariji 1:12 se spominje „70 godina“ (drugi period različit od Jeremijinih 70 godina):

"Tada progovori anđeo Jahvin i reče: "Jahve nad Vojskama, kada ćeš se već jednom smilovati Jeruzalemu i gradovima judejskim na koje se već sedamdeset godina ljuto srdiš?" - Jeremija 25:11-12

U Zah 1:7 stoji da su ove riječi izgovorene *dvadeset i četvrtog dana, jedanaestoga mjeseca, druge godine Darijeve*, tj. 520/519.g.pne. Na period od „70 godina“ koje su još u tijeku nailazi se i u Zah 7 u 4. Godini kraljevanja kralja Darija: *„Četvrtog dana kralja Darija, četvrtoga dana devetoga mjeseca, Kisleva, dođe riječ Jahvina Zahariji...(4) Tada mi dođe riječ Jahve nad Vojskama: "Reci svemu puku zemlje i svećenicima: (5) 'Kad postite i naričete petoga i sedmoga mjeseca već sedamdeset godina, zar meni postite?"*

Stražarska kula priznaje da je post u 5. mjesecu post odgovara mjesecu kada je razrušen Hram i Jeruzalem (*Paradise Restored to Mankind—by Theocracy*). Ovdje pak doznajemo da u 4. godini Darija Židovi već 70 godina poste u tom mjesecu, što je još jedan argument u prilog 587/586 pne kao godine definitivnog pada Jeruzalema i razorenja Hrama.

Po povratku iz sužanjstva Izraelci su udarili temelje Hrama (Ezra 3:11), ali su radovi stali (Ezra 4:5), a započeli su ponovno oko 17 godina kasnije u 2. godini kralja Darija, Ezra 5:24, kada su prorokovali Hagaj i Zaharija (Ezra 5:1).

Božji odgovor na spomenute riječi anđela iz Zah 1:12 je bio da će nakon 70 godina Božje srdžbe na Izraelce Hram ponovno biti izgrađen – Zah 1:16. *„Zato ovako govori Jahve: 'Vraćam se Jeruzalemu s milosrđem; opet će u njemu sagraditi Dom moj' - riječ je Jahve nad Vojskama“.*

Zaharija kasnije potvrđuje da je Hram već bio utemeljen ali da će tek sada biti zaista obnovljen – Zah 4:9

Iz povjesnih izvora se može zaključiti da je Hram obnovljen oko 516.g.pne. što je u harmoniji s njegovim uništenjem 70 godina ranije – 587/586.g.pne.

Je li odustajanje od 607.g.pne odustajanje od biblijske kronologije?

Kada je određeno tumačenje biblijskog proročanstva u suprotnosti s povijesnim činjenicama, to znači ili da proročanstvo nije uspjelo ili da je tumačenje pogrešno. Istina je da određena primjena proročanstva ponekad izgleda vrlo uvjerljivo, tako da se niti jedna druga primjena ne čini mogućom. Čitatelju se čini da Biblija upravo to govori. U tom slučaju se čitatelju može činiti da biti istinski kršćanin u tom slučaju znači zauzeti položaj odbacivanja povijesnih dokaza i "držati se samo onoga što kaže Biblija". Ozbiljne pogreške ponekad su napravljene od strane iskrenih proučavatelja Biblije, jer su odbacivani povijesni dokazi suprotni određenoj primjeni ili tumačenju. Sljedeći primjer ilustrira tu činjenicu:

Većina komentatora se slaže da Danijelovo proročanstvo o 70 tjedana (Dan 9:24-17) označava period od 490 godina, ali postojala su razna mišljenja što se treba uzeti za početnu točku tog perioda. Prema Danijelu, period počinje "od časa kad izađe riječ da se vrate i opet sagrade Jeruzalem". No, kada je 'izašla ta riječ? Ako se „držimo samo onog što kaže Biblija“ izgleda da Biblija jasno upućuje na perzijskog kralja Kira.

U Izaiji 44:28 Bog kaže: *„Ja govorim o Kiru: 'On je pastir moj i izvršit će sve što želim', izvršit će ono što sam rekao o Jeruzalemu: 'Opet će se izgraditi', i o hramu: 'Položit će se temelji njegovi.'“*

I dalje u 45:13: *„Ja sam podigao slugu svojega u pravednosti i poravnat ću sve puteve njegove. On će izgraditi grad moj i otpustit će izgnanike moje, ne za novac niti za mito“, kaže Jehova nad vojskama.“*

Tako se prema Bibliji jasno čini da je "riječ za vraćanje i obnovu Jeruzalema" izdao Kir. Ova primjena, međutim, ograničava razdoblje od Kirova proglasa (Ezra 1,1-4) do Mesije na 483 godina ("sedam tjedana, i šezdeset dva tjedna"). Ako se to razdoblje završilo na Kristovu krštenju, koje se obično procjenjuje da je bilo negdje u razdoblju od 26-29 n.e., Kirova prva godina kao kralja babilonskog bi trebala biti u razdoblju od 458-455.g.pne umjesto povijesno priznate 538.g.pne.

Usprkos svim povijesnim dokazima, nekoliko kršćanskih komentatora u prošlosti su izabrali ovakvu primjenu. Ovo je poučna ilustracija nužnosti uzimanja u obzir povijesnih dokaza u odnosu na biblijska vremenska proročanstva. Iako se ova primjena „70 tjedna“ činila vrlo biblijska i vrlo uvjerljiva, ipak je opovrgnuta povijesnim činjenica i stoga ne može biti točna.

Isto vrijedi i za primjenu „70 godina“ proročanstva od strane Stražarske kule. Iako se na površini može činiti da ju podržavaju neki odlomci iz Biblije, nju bi trebalo napustiti jer nije u skladu s povijesnim činjenicama utvrđenih na mnoštvu modernih otkrića. To više pošto postoji druga biblijska primjena „70 godina“ koja je sasvim u skladu s povijesnim dokazima.

Zaključak

Iz izloženog se da zaključiti da Stražarska kula ne prihvaća povijesno utvrđenu 587/586.g.pne. kao godinu pada Jeruzalema jer ona narušava njeno tumačenje Biblije kojim dolazi do 1914.godine kao godine Isusova okrunjenja i početka njegove nevidljive prisutnosti (iako se do 1943. za taj događaj navodila 1874.g.) na osnovu koje može dalje tvrditi da je Isus 1918/19 ušao u svetište i opunomoćio organizaciju Stražarske kule za „vjernog i razboritog roba“ iz Mt 24:45-47. Važnost da se iz ovog događaja crpi autoritet kojom poslužuju „hranu u pravo vrijeme“ pokazuje i činjenica da su stihovi iz Mt 24:45-47 najcitiraniji stihovi u cjelokupnoj literaturi Stražarske kule. Odustajanje od 1914.god, odnosno Kristova opunomoćenja iz 1918/19.g. bi značilo da je Stražarska kula ipak sâmo samoprovzani «ekskluzivni Božji kanal» i usuđuje se samovoljno govoriti u Božje ime i prakticirati božanski autoritet nad milijunima ljudi, dok joj Bog taj autoritet nikada nije dao.

Da je motiv odbacivanja ove „povjesne neusklađenosti“ s biblijskim izvještajem (tj. s njegovim tumačenjem) izbjegavanje potkapanja samog temelja autoriteta Stražarske kule na čelu s Vodećim tijelom, a ne ustrajanje na tkz. „biblijskoj kronologiji“ (koja u stvari počiva na datumu 539.g.pne iz sekularne kronologije) vidi se jednostavno harmoniziranje druge povjesne neusklađenosti s biblijskim izvještajem kod tumačenja 70 godina putoši grada Tira (Iza 23:15). Tumačenje ovih 70 godina u knjizi „Izaijino proročanstvo – svjetlo za svo čovječanstvo“ str 253 jeste da one nisu doslovne:

„Istina, otočni dio Tira nije bio pod vlašću Babilona tijekom čitavih 70 godina, jer je Babilonsko Carstvo palo 539. pr. n. e. Stoga 70 godina očito predstavlja period vrhunca babilonske vlasti — kada se babilonska kraljevska dinastija hvali kako se njeno prijestolje uzdiglo iznad "zvijezda Božjih" (Izaija 14:13)

Ovdje se ne radi o lojalnosti biblijskom izvještaju niti lojalnosti povijesnim činjenicama već samo lojalnost izkonstruiranoj kronologiji Stražarske kule kojom se dolazi do godine 1914.g. iz koje proizlazi sama srž božanskog autoriteta i sadržaja poruke: Dobre vijesti o kraljevstvu koje je već navodno uspostavljeno na Nebu.